

Výzkum v České republice: Predikce ohrožení rodiny (2014 – 2015)

Cílem výzkumu **Predikce ohrožení rodiny** bylo zmapovat situaci v českých rodinách s alespoň jedním dítětem ve věku do 12 let v České republice tak, aby bylo možno stanovit faktory rodinného prostředí, které vedou k rizikovým situacím v rodině majícím vliv na dítě, a dále specifikovat faktory, které zabraňují vzniku rizikových situací (takzvané protektivní faktory). Za tímto účelem bylo nutné popsat životní a finanční situaci rodin, jejich aktivity, názory a postoje, subjektivně vnímané ohrožení, definovat situace, které rodinu ohrožují, a identifikovat znalost odborné pomoci a důvěru v ni, ochotu a dobu jejího využití. Zároveň byly stanoveny dvě cílové skupiny výzkumu, aby bylo možné všechny rizikové i resilientní faktory srovnat u rodin, které se s žádnou krizovou situací dosud nesetkaly, a u rodin, které jsou již ohrožené vznikem některé z dále uvedených krizových situací.

Cílovou skupinou výzkumu byly rodiny s alespoň jedním dítětem ve věku do 12 let.

Jednou částí výběrového souboru rodin – dále ji nazýváme „běžná populace“ – byl reprezentativní výběrový soubor rodin z celé České republiky, který byl vybírán metodou kvótního výběru na základě kraje, místa bydliště, velikosti obce, kde rodina žije, a věku dítěte.

Druhou část výběrového souboru tvořily rodiny (dále je nazýváme „ohrožené rodiny v péči NO“), které byly osloveny přes neziskové organizace, jež se zaměřují na pomoc rodinám s dětmi v pěti rizikových oblastech (závislost na alkoholu, rozvodové problémy, kriminalita, pobyt ve výchovných zařízeních, velké problémy ve škole). Zvolených pět oblastí bylo vybráno proto, že v oficiálních statistikách (MŠMT, ČSU a další) existují údaje, z nichž lze odhadnout prevalence těchto typů problémů v populaci dětí a rodin s dětmi.

Podle výše uvedených typů ohrožení byly stanoveny kvóty na základě existujících dat o míře závislosti, rozvodovosti, kriminalitě, počtu dětí v pobytových zařízeních a problémech s chováním dětí ve školách. Kvóty byly stanoveny podle daného typu ohrožení a podle kraje České republiky (bylo tedy přihlíženo k regionálnímu rozložení). Podle stanovených kvót byly také osločovány neziskové organizace, které se zabývají různými typy těchto problémů. Populace ohrožených rodin v péči NO by tedy měla zhruba odpovídat populaci rodin, které se institucionálně potýkají s těmito typy problémů. Celkem byly dotázány rodiny zrekrutované přes více než jedno sto neziskových organizací.

Odchylna vzorku ohrožených rodin v péči NO od jejich cílové populace může být způsobena rozdílnou ochotou různých typů rodin odpovídat. To však není na závadu, protože skupina ohrožených rodin v péči NO ve výzkumu slouží zejména jako referenční skupina k běžné populaci a pro rozšíření vzorku rodin zasažených nějakými problémy, které umožní robustnější modelování rizik. [1] ([1] Částí projektu, který není obsažen v této zprávě, je vytvoření scoringu / modelu, jaké faktory v rámci rodiny posilují jejich rizikovost.)

Cílovou osobou (to je osobou, která odpovídala na otázky v dotazníku) byla v každé rodině osoba, která nejvíce pečuje o dítě, ke kterému byly vztahovány odpovědi v dotazníku.

Tento výzkum byl realizován kvantitativní metodou dotazníkového šetření. Dotazování vzorku rodin z běžné populace probíhalo kombinací metod CAPI (osobní dotazování vyškoleným tazatelem s pomocí laptopu) a CAWI (on-line dotazování na panelu respondentů MEDIAN). V rámci vzorku ohrožených rodin v péči NO probíhalo dotazování čistě metodou CAPI, a to zejména přímo v sídlech neziskových organizací, přes které byly tyto rodiny rekrutovány.

V první etapě výzkumu byla dotazována běžná populace. Sběr dat probíhal od 20. září 2014 do 28. ledna 2015 a celkem bylo dotázáno 5 002 respondentů.

Ve druhé etapě byly dotazovány ohrožené rodiny v péči NO. Sběr dat probíhal od 3. prosince 2014 do 16. listopadu 2015 a celkem bylo dotázáno 1 421 respondentů.

Výsledné datové soubory byly nakonec matematicko-statistickými metodami převáženy tak, aby byly minimalizovány odchylky získaného výběrového souboru od ideálních kvótních požadavků. K dispozici jsou tak tři datové soubory:

Datový soubor rodin ze vzorku Běžné populace

Datový soubor rodin ze vzorku Ohrožených rodin v péči NO

Datový soubor spojených dat všech rodin dotázaných během výzkumu

Shrnutí výzkumu naleznete v Závěrečné zprávě: Stav české rodiny, co ji chrání a ohrožuje.

- [Závěrečná zpráva: Stav české rodiny, co ji chrání a ohrožuje \(květen 2016\)1.68 MB](#)
Výsledky výzkumu Predikce ohrožení rodiny byly představeny v červnu 2016 na [konferenci Stav české rodiny, co ji chrání a ohrožuje](#).

Seznam spolupracujících organizací:

Adiktologická poradna PREVENT – Poliklinika Vltava ČB
Advaita – centrum ambulantních služeb
Armáda spásy – azylový dům (Opava)
Azylové bydlení o. s. ESTER – azyl pro muže, ženy a rodiny s dětmi
Azylové domy – azyl pro ženy, muže, rodiny s dětmi (Klatovy)
Azylový dům – Byt pro matky v tísní – azyl pro rodiny s dětmi
Azylový dům – Domov sv. Alžběty pro matku a dítě – azyl pro těhotné ženy, rodiny a matky s dětmi
Azylový dům – azyl pro matky, těhotné ženy a rodiny s dětmi (Karviná)
Azylový dům – azyl pro muže, ženy, rodiny s dětmi (Praha 9 – Černý Most)
Azylový dům – Domov pro matky (otce) s dětmi, Ječmínek
Azylový dům – Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní
Azylový dům – Charitní domov pro matky s dětmi – azylový dům pro rodiny, těhotné ženy a matky s dětmi (Havlíčkův Brod)
Azylový dům – pro ženy a matky s dětmi (Krnov)
Azylový dům Debora pro ženy a matky s dětmi
Azylový dům FOD Olomouc – azyl pro mladé lidi do 26 let a rodiny s dětmi
Azylový dům FOD Plzeň – azyl pro mladé lidi do 26 let a rodiny s dětmi
Azylový dům FOD Tábor – Jeníčkova Lhota – bydlení pro lidi do 26 let, rodiny s dětmi
Azylový dům Kladno, o. p. s. – azylový dům pro těhotné ženy a matky s dětmi
Azylový dům Košťany u Teplic
Azylový dům Most k životu, o. p. s. – azylový dům pro rodiny a matky s dětmi
Azylový dům Plzeň Naděje
Azylový dům pro matky s dětmi – azylový dům pro rodiny, těhotné ženy a matky s dětmi (Ústí nad Labem)
Azylový dům pro matky s dětmi – Otevřené srdce
Azylový dům pro matky s dětmi – pod Armádou spásy
Azylový dům pro matky s dětmi v tísní – azylový dům pro těhotné ženy a matky s dětmi (Kojetín)
Azylový dům pro matky s dětmi v tísní (Uherský Brod)
Azylový dům pro matky s dětmi (Valašské Meziříčí)
Azylový dům pro osamělé rodiče s dětmi (Jeseník)
Azylový dům pro těhotné ženy v tísní – azyl pro ženy a rodiny s dětmi (Hlinsko)
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi – azylový dům pro těhotné ženy a matky s dětmi (Jihlava)
Azylový dům pro ženy, lidi do 26 let a rodiny s dětmi – Centrum „PRO“ Blansko
Azylový dům R-Mosty – azylový dům pro rodiny, těhotné ženy a matky s dětmi
Azylový dům SÁRA
Azylový dům sv. Josefa pro matky/otce s dětmi
Azylový dům Svaté rodiny pro matky s dětmi
Centrum pro rodinný život Olomouc
Centrum pro rodinu Drop In, o. p. s.
CSSP – Azylový dům pro matky s dětmi
DD Sázava
Dětské centrum Znojmo
Dětský domov Dolní Počernice
Dětský domov Staňkov
Dětský domov Strážnice JM
Dětský domov Š (Praha 9 – Klánovice)
Diakonie – sanace rodin (Praha)
Diakonie ČCE – Centrum podpory rodiny

Diakonie ČCE – středisko v Plzni
Domov Na skalách – azylový dům a krizová pomoc
Domov pro dětský život – azylový dům pro ženy s dětmi a těhotné ženy
Domov pro matky s dětmi (Litoměřice)
Domov pro matky s dětmi (Zábřeh)
Domov pro matky s dětmi (Hradec Králové)
Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísni
Domov sv. Agáty Břeclav
Dům Gloria – Azylový dům pro ženy a matky s dětmi
Dům Jonáš – dům pro matky s dětmi v tísni
Dům tří přání, o. s.
FOD – Azylový dům pro matky s dětmi Fondu ohrožených dětí (Olomouc)
FOD – Klokánek Hostivice u Prahy
FOD – Klokánek Chomutov
FOD – Klokánek Litoměřice
FOD – Klokánek Brno
FOD • Praha 4 – Láskova
FOD • Praha 8 – Chabařovická
FOD Klokánek Brno – pobočka Klokánku
FOD Klokánek Dlouhá Loučka
FOD Klokánek Pardubice
FOD Klokánek Pardubice – pobočka Klokánku
FOD Klokánek Štěrboholy
FOD Klokánek Žatec a Kbely, Poříčí
Fond ohrožených dětí (Brno)
Fond ohrožených dětí, Zábřeh
IC PLZEŇ
Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje
Krušnohorské centrum pro rodinu a sociální péči, o. s. (Most)
Magdaléna, o. p. s.
Městský azylový dům pro ženy a matky s dětmi (Pardubice)
Most naděje – azylový dům pro rodiče s dětmi
Nezisková organizace Neposeda, o. s./ NEPOSEDA, občanské sdružení
Nový domov Otrokovice – azylové ubytování pro matky s dětmi a těhotné ženy
Občanské sdružení Darmoděj
Občanské sdružení LECCOS
Oblastní charita Rokycany
Poradna – Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy (bývalá manželská poradna fungující od r. 1970)
Poradna pro rodinu Vyškov
Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy (Praha 6 – Dejvice)
PPP Vyškov
PPP Znojmo
PPP Znojmo
Ratolest Brno, o. s.
Služby sociální prevence (Most)
Společnost Podané ruce, o. p. s.
SVP Archa, Chrudim
SVP Kelč
SVP Most patří pod SVP Liberec
SVP Pyramida
ŠMP ZŠ Tišnov nám. 28. října
WHITE LIGHT I., z. s. – Ambulantní léčba Ústí n. L.
ZŠ Kouřim – Středočeský kraj
ZŠ Litovel
ZŠ Smiřice 50303
ZŠ Trávník v Přerově